

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA SESTNÁSTĽ STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.
Majiteľ a vydavateľ :
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, VIII. ker., József-körút 35.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Na deň 11-ho apríla.

Bánffy a jeho žoldnieri urobili deň tento za úradný sviatok, na tú pamiatku, že V. Ferdinand, kráľ, roku 1848. 11-ho apríla potvrdil zákony, ktoré základom sú konštitúcie našej. Bánffy a jeho liberálni mameluci s týmto ukázať chceli svetu, že jak pevný je v nich vlastenecký cit a úcta oproti ústave, ba aj oproti tým mužom, ktorí zákony tieto ustanovili.

Po celej krajine sa teda služby božie odávajú — často v prázdnych chrámoch — na túto radosť. Nacionálne zástavy vlajú, na znak, že žijú ešte hrdinskí vlastenci a národnia pokora. Konečne budú sa oldomáše piť, a bude sa oduševnene rečniť na zdar milej vlasti, a za blahobyť národa.

Tento sviatok povinný sú najmä úrady a školy zadržat'. Národ však pomyslí si, či má svätitiť, alebo nie?

Chvalitebný skutok je, národ k tomu povzbudiť, aby pamiatku veľkých udalostí a hrdinských mužov, ktorých účinkovanie vpliv malo na život celého národa — svätitiť, lebo s tým šľachtí sa srdce jeho; nadobudne vlasteneckého citu, ktorý ho povzbudzuje, aby príklad oných mužov nasledoval.

Ale pýtam sa, či má národ dostatočnú príčinu k tomu, aby pamiatku potvrdenia tých zákonov, v ktorých hoc svoboda, rovnoprávnosť, občianske práva, slovom základ ústavy poistené sú, dneskajšom čase slávil?

Doista nie!

Verní synovia vlasti boli tí mužovia, ktorí zákony tieto pre národ utvorili. Vo všetkom prevyšovali terajších riaditeľov krajiny. Istotne, ani jeden z nich nemyslel, že nástupcovia jejich dielo

toto zpotvorila a poprevracajú, tak, že otroctvo, nesvedomitosť, nespravodlivosť, utlačenie chudobných remeselníkov a roľníkov, bezhraničné panovanie a svedoľa liberálnych bašikov zaujmú miesto svobody, práva a pravdy.

Však snáď ani jeden národ netrpel a neobeťoval za ústavu tolko ako my. Tuhý a zúfalý boj sme museli viesť v roku 1848—49. Ukonaní, zo všetkého vyčerpaní, a na seba zanechaní národ poddať sa musel. Krajina vyplienená zostala. Tisíce mladíkov na bojišti padlo. Druhé tisíce v žalároch, či na popravišti. Iní v cudzine blúdili bez ochrany a nádeje. Cudzia reč a cudzie zákony nastaly. Národ, slobody pozbavený omdlieval... Smutná a žiaľu plná rozpomienka! Konečne v roku 1867. kráľ smeril sa s národom, a dal mu ústavu t. j. tie zákony, ktoré 1848. roku V. Ferdinand bol potvrdil.

Ozaj pamätlivý deň! Hoden je, aby sa celý národ na kolená vrhol pred Všemohúcim, a chválu mu dal za dobrodenie jeho, ktoré oproti nemu preukázal. Len že žiaľ, nič nás k tomu nepohne. Však, kde je tá svoboda, za ktorú národ tolko podstúpil? Kde hľadať pravdu a právo, slovom ústavu, ktorá k dobrobytu *celého národa* by mala slúžiť? Kde je ten pevný, bohatý, hrdinský, mravný a pobožný národ, o ktorom historia tolko utešených skutkov naznačila? Kde je ten dobrobyt, tá braterská láska, tá oduševnenosť a vzdelanosť, ktorá na základe týchto oslavovaných zákonov vyskytnúť mala?

Márne hľadáme toto všetko!

Áno, vidíme, jeden, jak v mravnom tak i v hmotnom ohľade ubiedený a zožobráčený národ, ktorý ani len nepodobá sa predkom jeho. Vidíme nádheru a lesku hoc kolko, len že aj to je

falošné a veľmi odbíja od biedy našej. A je div, že jednúc bohatý a udatný národ za pol stoločia na toľko upadol? Veď kto dbal oň od 1867. roku, ako konštitúcia nastala?

Nikto!

Panovanie nad ním do takých rúk prišlo, ktoré jedine o seba a o svojich podlizáčov mali starosť. Chudoba zostala bez obrany a bez priateľov. Ale aj vidno, jak ďaleko sme prišli. Ľud aj z najúrodnejších krajov do Ameriky sa vystahuje. Na miesto jeho vtiera sa k nám polodivý, špinavý a kresťanov preklínajúci národ z Galicie a z Rumánie. Víťaný je u nás. Miesto zemanov a veľikášov zaujali židia, ktorí dľa jejich mravovedy pod ochranou istých veľkých vlastencov nivočia kresťanov. Svedomitý a ľudskí úradník u nás opravdový zázrak, tým viac necitlivých a nestatočných darebákov. A potom tá spravodlivosť u nás, však je len slávy hodná!

Ale dosť! Nebudem rmútiť spravodlivých, však rany a slzy naše netajíme. No a kto si ich povšímne? Ver' málo kto! A pritom všetkom, máme sa snáď oddať osudu, ktorý nás od dávna tak nemilosrdne prenasleduje? Máme snáď udusiť v sebe tú iskričku nádeje, že trpkosti a súžby naše jednúc pomínú sa? Či snáď na veky máme byť otrokmi liberálnej vlády? Na to nás Boh stvoril? Na to sme krajinskí občania?

Nie! A sto ráz nie!

Tam naša strana, ktorá v mene Spasiteľa k obrane ubiedených kresťanov povstala! Poberaj sa k nej každý kresťan, a konaj oproti nej povinnosti verne z lásky a zo statočnosti! Tak založíme základ kresťanskej Uhorskej krajiny, ako to prvý kráľ náš svätý Štefan učinil. Kto by sa k nám za tento cieľ nepripojil, to je nie kresťan a nie vlastenec! Použijme vtip a silu k tomu, ktorú od Boha máme všetci koľko nás je! Robme všemožne, aby biede a krivdám čím skôr koniec sa stal! Až táto doba nastane, pamiatku jej s radosťou budeme sláviť my verní kresťania a opravdiví vlastenci.

Modlime sa teda a pracujme!

Záhorský.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecenstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

Vážné je vedieť.

Budapešť, 8-ho apríla.

Ponevác práve teraz je čas tomu, o čom hovoriť chceme, tedy nasledovným vysvetlením, poľahke upozorením chceme poslúžiť.

Právo svoje voličské, ači to, aby kto dľa práva dostal sa do soznamu voličov, má každý trikrát do roka príležitosť si previesť. A síce 1. pri zostavení menoslova voličov skrze popisujúce kommissie, 2. pri prvom a po 3. pri druhom uverejnení menoslova voličov.

Podme radom!

I. Popisujúce kommissie, ktoré poverené sú, aby opravili menoslov minuloročný voličov (tojest, aby z neho vytreli tých, ktorí stratili právo volebné a tiež aby vpísali doňho takých, ktorí stali sa voličmi) práve teraz učinkujú po celej krajine, tojest v mesiacoch *marci a apríli*. Že kedy prevádzajú to popisovanie v jednotlivých obciach, to povinné sú obvyklým spôsobom na všeobecnú známosť dať. Všetci tí, ktorí majú právo byť voličmi, alebo sú už aj skutočne nimi, môžu sa dostaviť pred popisujúcu kommissiu a tu sa zpytať, zdáľiž sú vpísaní do menoslova voličov, a jestli by neboli, môžu ústne predostrieť žiadosť svoju, aby do menoslova voličov vpísaní boli, alebo jestli by vynechaní boli, môžu predostrieť svoje proti tomu námietky. Tých, ktorí boli už voličmi, ktorých však pre jednu alebo druhú príčinu vynechali, povinná je popisujúca kommissia o tom vynechaní písomne upovedomiť, podotknúc spolu aj príčinu, že prečo tak urobila. Jestli voľakto nepošiel pred popisujúcu kommissiu a neudal svojich príčin ústne, či už bol predtým voličom a vypadnul, a či nebol ešte, ale nárokuje si právo volebné, môže si právo svoje upraviť pri prvom uverejnení opraveného menoslova voličov.

II. Toto prvé uverejnenie (ktoré tiež obvyklým spôsobom musejú na známosť dať) deje sa každý rok od 5. do 15-ho mája. Za týchto desať dní všetci tí, ktorých popisujúca kommissia upovedomila o tom — asíce s odôvodnením, — že ich vynechala, taktiež aj tí, ktorí majú síce právo byť vpísanými do menoslova, ale v uverejnenom tom menoslove nenachádzajú sa, môžu si upraviť právo svoje takým spôsobom, že reklamáciu svoju, upravenú na ústredný výbor (központi választmány) a opatrenú dokazujúcimi právo svoje prílohami u predstavenstva toho mesta alebo tej obci, proti menoslovu ktorej reklamujú, v malých obciach ale u patričného okolného notariátu písomne zadajú. Tieto reklamácie sú osvobodené od koľkov, jako aj potrebné k tomu prílohy, ktoré sú povinné vydať bezplatne tie predstavenstvá, od ktorých si ich zaobstaráť treba.

Poznamenat' nütno, že dotyčne seba môže každý reklamovať, krome toho v tom okrese, do menoslova voľaktojej obci ktorého je vpísaný, má právo každý reklamovať proti menoslovu pre vynechanie alebo nesprávne vpísanie do menoslova bárskeho iného. Reklamácie majú sa podať písomne, a v jednej reklamácii môže sa udať reklamovaných práv i viacero osôb. Na žiadosť reklamu-

júceho musí sa vydať o zadanej reklamácií certifikát. — Z týchto príčin prosíme *vp. duchovných*, aby ráčili *v mene svojich snáh nesprávne vynechaných veriacích* reklamovať, lebo jednoduchí občania nepriam rozumejú tomu spôsobu a práve preto týchto posledných prosíme zase

(vynesť) po pravidelnom ohlásení toho. A toto je to hore-spomenuté *druhé* uverejnenie. Každý taký výrok: *a)* s ktorým volaktorá reklamácia odmrštila sa, alebo *b)* s ktorým nariadilo sa vynechať daktoré meno, má sa dorúčiť tomu, na hlas koho sa ten výrok vstahuje. Tí, nad

Gróf Aladár Zichy.

Otto Förster.

Štefan Szabó.

Adalbert Jankovich.

Dr. Alex. Simonyi-Semadam.

Desider Horváth.

František Buzáth.

Dr. Gejza Szüllő.

Edvard Abaffy.

Jozef Farkaš.

Dr. Jozef Kubina.

o to, aby nestožovali si, jestli sú vynechaní, *s písomným upovedomením toho na svojich duchovných sa obrátiť*, ktorí potom posúdia, zdáľž sú nesprávne vynechaní a jestli by tak bolo, postarajú sa na horeopísaný spôsob o nápravu ukrivdeného práva.

III. Výroky ústredného výboru, poľahujúce sa na reklamácie, pri príležitosti opravenia menoslovu každý rok medzi 20. a 30-tým júlom musejú sa na verejnosť dať

reklamáciou, ktorých ústredný výbor rozhodoval, majú behom 10 dní, nasledujúcich po uverejnení menoslovu medzi 20. a 30. júlom, — tí ale, ktorým doručené boli tu pod *a)* a *b)* spomenuté výroky, majú behom 10 dní, rátaťúc od doručenia, na *Kráľ. Kúriu upravené reklamácie svoje ku predsedovi ústredného výboru zadať*. Táto reklamácia má sa tiež písomne zadať a k nej môžu sa pripojiť aj nové prílohy.

Toto sú tie tri spôsoby, ktorými môže si dako právo svoje volebné zabezpečiť, i preto snažne prosíme našich privržencov, by na stráži boli a nezameškali si ratovať svoje právo volebné.

POLITICKÉ CHÝRY.

Liberálna hostina.

V minulom čísle spomenuli sme, že minister predsedá Széll mal vyjednávať s rakúskou vládou dotyčne našich spoločných s rakúskom výdavkov. Pri takýchto vyjednávaniach každá stránka usiluje sa čím menej tiarch spoločných prijať na seba a čím viacej uvaliť na spoločníka. Porady nášho ministrapredsedy s rakúskou vládou nemaly prajného pre nás výsledku. Rakúske ministerstvo uvaluje na Uhorsko zase len nesnesiteľné farchy, lebo dobre vie, že naša liberálna vláda im ochotne pristane na to, nemajúc sily dlho vzdorovať proti prehnaným požiadavkám Rakúska. Ale naši liberáli chcujú zostať predsa peknými pred krajinou, preto so svojej strany robia to tak, ako by neviem akou hrdinskosťou stavali sa proti Rakúsku. Čo urobili teda?

Najprv rozpustili chýry v židovských novinách, že veru Rakúsko tak a tak neustupuje, ba že aj pán panovník drží stránku rakúskej vláde a že náš hrdina Széll môže byť ešte prinútený následkom toho opustiť veslo vlády.

Keď už tieto strachy našly doma pripravenú pôdu, pán Széll ráčil sa navrátiť z Viedne s oveseným nosom, že hrozí nám vraj nebezpečenstvo so strany Rakúska. Ochotní mameluci prejavovali tiež ako na rozkaz poplach a hlásali, že za takýchto okolností treba sa nám všetkým bez ohľadu na rozdiel v politike, postaviť sa proti Rakúsku na päti. Nuž potom sa naši patentovaní vlastenci veru aj postavili na jejích vlastenecké päti. A viete ako? Sišli sa pekne liberáli a Košutisti na hostinu a jedli a pili na zdravie a slávu pána Szélla. K tejto vlastibrannej hostine sišlo sa ich asi do 300. Chceli by boli silou mocou aj ľudákov pritiahnúť, ale naši páni nesadali im na lep, bo ľudáci zvykli ináč starať sa o vlast a nie pri šampáneri rozlievanom k vôli ratovania liberálneho ministra. — Teda jedlo sa, pilo sa a rečnilo, a vlast môže spokojne očakávať svoje oratovanie. Teraz bude sa teda znovu vyjednávať a po toľkých strachoch liberálnych krajina bude musieť na kolená padať pred Széllom, že nezapredal úplne záujmy Uhorska Rakúšanom. V Rakúsku si ale pomyslia celé natešení: nech sa len hodne plašia naši spoločníci teraz, aspoň tým ochotnejšie uspokojia sa s akým-takým ustúpením so strany našej — a my len to chceme.

Tak sa robí u nás panskoliberálna politika.

Mandát neb. Kolomana Tiszu.

O mandát mesta Abrudbánye, ktorý sa uprázdnil odumretím Kolomana Tiszu, nová voľba prevedie sa dňa 15. t. m. Vystúpia pravdepodobne až traja kandidáti: Julius Rosenberg a Samuel Lázár slobodomzselní a neodvislá strana teraz hľadá kandidáta.

Voľba táto bude pravdepodobne drahá. V okrese jesto len čosi vyše 500 voličov a tak Rosenberg jako aj Lázár sú bohatí židia, môžu teda licitovať v trovení. Šťastlivý okres, ktorý má židov na výber.

Sťahovania ľudu do cudziny.

Kamdiel väčších rozmerov nabýva prúd vystahovateľký. Hornouhorskí zemepáni strachujú sa, že nebudú mať robotníkov do letných prác. Niektorí sice pokúsili sa na miesto vystahovateľcov dopratať nových maďarských obyvateľov, ale tieto pokusy sa im nedaria. Mnoho sa už popísalo a pohovorilo o príčinách sťahovania, ale bez výsledku. Teraz zamýšľajú v Miškovci zadržat kongress o tejto veci. Sídu sa početní zemepáni, ablegáti a župáni zo všetkých stolíc hornouhorských, aby poradili sa o vyťahovaní a o tom, ako ho prekazit. Sme zvedaví, čo sa všetko zas na tom kongresse pohovorí, ale z predznakov súdime, že sa tí páni nič prospešného pre ľud nenaradia. Neveríme, že by zemepáni a podobní ľudia vedeli pochopiť správne tie príčiny, ktoré nám ľud vyhánajú za more. Keby však títo páni chceli úprimne dozvedieť sa o tých príčinách sťahovania, to hys museli povolať medzi seba aspoň len niekoľkých tých nešťastníkov, ktorí už okúsily ťažký osud vystahovateľcov. Takito ľudia by zaiste povedali: Neľudské bašovanie úradníkov, strašné poplatky za každým krokom, tyranské prenasledovania politických práv, úplné zanedbávanie osvety ľudu, bezúzdna rozpustilosť na krky nám pustených úžerníkov, opovrhovanie chudobou: toto hľa, sú tie strašné príčiny nášho sťahovania. Že by ten kongress vedel proti uvedeným príčinám dačo prospešného vykonať, ťažko sa dá myslieť. Tu treba náprava od základu a to je možné len jediným spôsobom, asice tak, keď sa tá liberálna vláda aj s jej páni odženie s krku národa, lebo len ona zaviedla u nás hore-spomenuťé trudné pomery.

Kvotové deputácie a delegácie.

V najbližšom čase budú oba parlamenty, uhorský i rakúsky, vyzvané, aby vyvolily členov kvotového výboru. Kvotové deputácie zasadnú pravdepodobne koncom tohto mesiaca. V najbližšom čase ale parlamenty vyvolia aj členov delegácií. Na včerajšej spoločnej ministerskej porade bolo ustáleno, že delegácie svolajú na 6. mája do Budapešti.

Vojna v južnej Afrike.

Pokým sa Schalk-Burger radí so Steynom v blízkosti Kroonstadu o uzavretí pokoja s Angličanmi, zatým búrski vodcovia ďalej bojujú proti nepriateľovi a to — so zďarom. Zase došiel chýr o veľkej porážke Angličanov. V tejto bitke padlo štyristo Angličanov.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov.

Po veľikonočných prázdninách pokračovalo sa hneď na sneme v hádke o rozpočte ministerstva obchodu.

So strany ľudovej prehovoril k veci prvý dr. Černocho, vyslanec skalický. Vytýkal vláde, že neberie žiaden ohľad na to, či tie fabrikové podniky, ktoré vláda z grošov ľudu tak bohato podporuje, či vraj sú potrebné a životaschopné. Uvádza príklady, že niektoré také podniky ani nedržali sa podmienok vládou určených a pracovali vlastne len v záujme niektorých podobných cudzozemských podnikov, ktoré tým spôsobom pomocou vlády vedeli si udržať trh svojich produktov u nás. Na miesto takýchto fabrik mala vláda radšej podporovať n. pr. koželužný priemysel na Brezovej v Nitriansku, ktorý za dlhé roky pochvalne rozkvital a teraz, práve pre tie cudzie alebo cudzincom slúžiace a vládou podporované fabriky, klesá. Navrhuje, aby ministerstvo obchodu dalo výkaz každý rok o tom, jaké fabriky koľkú štátnu podporu dostávajú.

Na tento návrh pozdejšie odpovedal nový minister obchodu v tom smysle, že vraj nedrží za dobré vykázat štátne podpory tieto, lebo by to patričným obchodom škodiť mohlo. — Teda krajinu celú môže smele parom pobrať, nech sa len liberálnym miláčkom bohatým neposkodi. Chudoba len mozoľuj a splácaj, ale vedieť ti netreba, že kde sa tvoje groše podievajú, lebo to by mohlo tým chudákom boháčom škodiť.

Dr. A. Ernst ukázal pri tejto debatte, že sa tomuto predmetu rozumie. Ešte pred rokmi spísal o tej otázke aj jednu knihu a teraz čo hovoril, svedčilo tiež o ňom, že sa s položením malopriemyselníctva veľa zaobera. Medziiným hovoril, že rozpočet obchodu náš je skutočne zožrácky vzhľadom na malopriemyselníkov. Prezrel rozpočty z 10-tich rokov a presvedčil sa, že na malý priemysel nedávaly viacej vlády než 2000 zl. Jesto 900.000 malých priemyselníkov u nás, títo udržuju až do 3 miliónov ľudí, a vláda im dávala 2000 zl. Zatraca je zákon o svobodnom priemysle a prizvukuje, že musí sa zamedziť možnosť prevádzania priemyslu len na takých, ktorí sú vyučení odborníci. Žiada, aby sa výrobky áreštantov nepredávaly od poly za darmo, bo to je na ujmu statočných remeselníkov, ktorých za zločiny popáchané nechová vláda.

Tiež o malom priemyselníctve rečnil aj dr. Major. Zákon o svobodnom priemysle zapríčinil, že celé Uhorsko zaplavili cudzí kapitalisti a svojimi fabrikami znivočili malých priemyselníkov. Vlády za týchto nerobily nič za celých 30 rokov. V Rakúsku viacej dajú peňazi na vývin tkáčstva, než u nás na celý priemysel. Treba malých priemyselníkov osvobodiť od konkurencie fabrik a dať im úver, lebo aj oni museju na úver pracovať. Na odborné vzdelanie musí vláda o mnoho viacej dbať. Žiada pre remeselníkov obecné sklady, do ktorých mohli by si patriční hotové výrobky uložiť a na ne peniaze si vopred vyzdvihnúť. Domácomu priemyslu treba tiež väčšiu pozornosť venovať.

Soznam milodarov na kostol Božského Srdca Ježišovho v Stankovanoch.

Číslo 42.

Zo zbierky Petra Reiffersz po 1 korune: Jozef Hromada, Helena Hromada, Maria Reiffersz; Maria Mikulaj Kováčik, Jozef Buvala, Štefan Pripin, Hunya, Edmundus, Jozef Hôrka, Jozef Kozela, Ján Štúr, Ján Janik, Štefan Kredič, Matej Ficko, Ján Bezila, Matej Surek, Štefan Gardošik st., Štefan Gardošik ml., Ján Krákornik, Štefan Ivanek, Antonia Sandani, Maria Kurucz, Mníšky z Orlova, N. N. farár, Ján Búvala, Ondrej Čješko, Ján Chorvát, Ján Brnčal, Paulína Dvoráček, Peter Labaj, Juro Omasa, N. Demko, Jozef Kubányi, Jozef Baroš, Jozef Adamec, Juro Kuličan, Ondrej Lacko, N. Kútňik, Ján Palovič, Ján Gašper, Ján Tulinský, Ján Štúr, Jozef Burgan, Štefan Pripin, Ján Krákornik Hejder, Ján Burgan, Jozef Zrník Jánov, Ondrej Brvenik, Ján Lacko Suma, Jozef Faglic, Ján Michalek, Ján Gaura, Štefan Gaura, Tomáš Gallo, Jozef Pridavok, Matej Špireng, Ondrej Špireng, Ondrej Hello, Jozef Chorváth, Jozef Mišík, Ján Krúpa, Juro Krúpa, Jozef Špitko, Ondrej Lacko, Ján Kubo, Jozef Belko Búvala, Jozef Chorváth, Jozef Muday, Ján Búvala, Ján Palovič, Ondrej Baugel, Ján Gašper, Štefan Straka, Matej Krbatya, Jozef Kubányi, Ondrej Poljak, Uliana Kubányi, Jozef Baroš, Jozef Kustra, Karol Fekete, Ondrej Sidor s kamarátami, Ján Kukula, Ján Kaminský, Jozef Pupjak, Ján Huska Hamaj, Jozef Galan, Jozef Koškár st., Ondrej Koškár, Jozef Chovan, Ondrej Jarina, Ján Tomly, Kornelia Schleier, Alexander Reméni, Štefan Pečner, Jozef Bukna, Jozef Palovič, Mařalka, Sida Burger, Rudolf Lojdl, Ján Jančo, Ján Kubinec, Jozef Huska, Matej Zatyko, Ján Huska.

Po 20 halierov: Jozef Antoř ml., Ondrej Palovič st., Frigyes Mattyasovszky, Niedoba, Jozef Brvenik, Jozef Malcho, Ján Palovič, Jozef Gašper, Ondrej Mišík, Anna Pečner, Karol Rusznak, Ondrej Olosz, Jozef Olosz, Katarina Kudera, Juro Brazina, Ondrej Hrončo, Ján Plško, Ondrej Šanta, Anna Pincel, Anna Bulej, Katarina Šušoréni, Zuzanna Matis, Maria Matis, Anna Dudek, Ondrej Zatyko, Štefan Kredič, Ondrej Kyjo ml., Ján Zubaj, Maria Olos, Jozef Zubaj Lelek, Katarina Slimák, Štefan Pečner, Žofia Punčo, Ján Gallan, Maria Franko, Tomáš Gerec, Maria Pukaj, Ján Sidor, Ján Hrkút, Ondrej Brazina, Ondrej Hrkút, Ondrej Kulich, Maria Gerec vdova, Ondrej Sára, Katarina Krátky, Ondrej Huba, Ján Maga, Anna Malocha, Jozef Kulich, Ján Cipják, Krajník Ján Fokoř, Jozef Petko, Maria Kubo Fokoř, Ondrej Pridavok, Roza Punčo Vrlík, Karol Mišík, Jozef Mišík. Spolu číslo 1—42. **4659 korun 12 halierov.**

Božské Srdce Ježišovo, daj aby sme Ťa vždy viac a viac milovali!

Soznam milodarov na kostol P. Marie na H. Levočskej.

Z Bardiova, Maria Sabol vdova 60 korún; z Ameriky: N. N. 140 korún; z Košickej cigarovej dielne: sbierka Marie Seč 25 korún 72 hal. a Terezie Novák 26 korún; Helena Hudák 11 korún, Terezia Pandula 2 kor., N. N. 2 koruny; zo Széplaku: Barbara Ačay 2 koruny; z Košic: N. N. 80 kor. 20 halierov; z Podproča: Alžbeta Margecanský 4 koruny; zo Šebeša: (Šariš) Ján Ferčák 6 korún; zo Spišských Vlachov: Jakub Medvec 3 kor.; Alžbeta Andaš 2 kor.; Johanna Jura 2 koruny; z Dúbravi: Alžbeta Forgáč 6 kor.; z Gelnici: Maria Šhling 1 kor.; Maria Falath 1 kor.; Terezia Varga 1 kor.; Verona Hanzik 1 kor.; Jozef Novák 1 korunu; zo Štefanova: (Orava) Helena Brončák 1 korunu.

Ovocie liberalismusa.

Hrozná bolesť opanuje srdco moje, keď sa pohliadnem na terajší stav spoločnosti. Zdá sa mi, jako by celý svet stál nad strašnou prepašťou. Blahoslaveným môžeme povedať toho starca, ktorý sa odobere na večný odpočinok prv, jako by videl následky ostatnie liberalismusu. Je pravda, že ovocie falošného liberalismusu už i my vidíme, ale koniec tohoto dožit nech si smrtný človek nežiada. Ani tomu neni tak dávno, jak sa hlásatelia falešného liberalismusu roztriasli po svete, a hľa, ovocie! Niet Boha, neni potreba na vieru, neni neba, tým menej pekla; odplata a trest na druhom svete, to sú pletky, to je pre deti; so škôl von s krížom, niet viacej už škola katolícka, obecné je všetko, škola, kostol, majetok, žena at.d. Niet viac na knazov potreba, okovať treba vieru Kristovu. Zákon len jedno právo bude uznávať, a to je násilie. Nech si každý bráni svoje právo aj svoju statočnosť, a majetok jako chce, štát nemá s tým nič, kláštor treba pobúrať a árešti stavať. Hľa, hľa! jaké krásné sú to heslá.

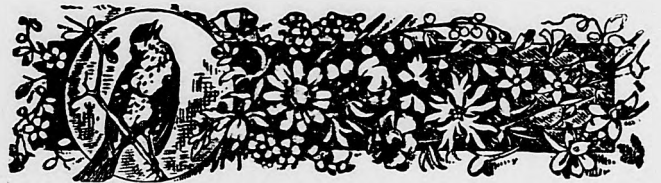
Ale chvála Bohu, už niektorý s tých, ktorí dopomáhali spoločnosť k tejto zkáze, aj samí sa počínajú obávať, vidiac ovocie práce svojej. Aj v tej bezbožnej tlače ozve sa niekedy jeden hlas, túžiac za vieru a cirkev. Aj to je pozornostihodné, že tí, ktorí do včulku o nábožnomravnom vychovávaní počut nechceli, teraz najväčšie kriky robia a žiadajú to.

Kto má ešte v srdci Boha živého, nech sa pomodlí každodenne na krátko k spravедlivému, ale mocnému Bohu, aby od nás tieto hrozné a

zkazonosné časy čím skorej odstrániť ráčil, aby víťazstvo viery, čnosti a pravdy, čím menej obetí potrebovalo.

Lebo istotne tieto hrozné časy neprejdú bez trpenia — ale upadnutie človečenstva musí prešlapať horiace peklo — jestli sa od hriechov chce očistiť.

Ondrej Ikrényi, študujúci.

BESEDNICA.**Syn šťastia.**

Už len jedna kapka treba
Do tej miery určenej:
Ale lutujem sám seba,
Lebo nemôžem prísť k nej.
Darmo hľadám v celom dome,
V komore a v izbici,
Nikde nemôžem nájsť, čo mne
Chýba, ale v pivnici
Myslím, že sa nečo nájde,
Čo mi túžbu zahasí:
Ach, aj tá je pustá všade
Jak územie Sahary.
Nebýva v nej nič takého,
Čo ľúbi ten Vševypil:
Nevodte do nej smädného,
Lebo by vás hneď vybil.
Podme teda do zahrady;
Darmo, potreba kričí:
Bárske človek rád zaplatí
Za liek, keď ho bôl ničí.
V zahrade je zelenin dosť,
Tiež aj kvetín do venca:
Tieto mi netíšia žiadost,
Tamtie nechám do hrnca.
Ale ešte do stodoly
By sme mohli veru zájsť,
Všetko, čo raste na poli,
Aj v nej môže človek nájsť.
Tu hľa! samé seno, slama
Pre kone a kravy tiež
V celých kopách prichystaná:
Iné tam nič nenájdeš. —
Už nebudem nikde hľadať
Ani chodiť, radšej si
Začnem iné a tak čakať
Musím na lepšie časy.

Ale, ľaľa, darmo som sa
Trápil, kapku tú žiadal:
Tu hľa na mňa padla rosa
Šťastia, tú som ja hľadal!

K.

Tri kapitole o biedach krčmára.

Kapitola II.

Aj zo stránky obecenstva, teda aj z tvojej stránky je poľutovaniahodný krčmár.

Každý surový, aj cvičený grobian a odroň, žobrák, cigán a lapaj myslí sebe, že keď príjde do krčmy, má tam hneď právo nielen močkou a pluvaním izbu zanečistiť, ale že má tam privilegium hrešiť, zlorečiť, nadávať a krčmárovi grobianiť za svoje tri krajciare, ktoré tam prepíše.

Ty by si pravda takýto hmyz z tvojho domu von vyhodil; a chudák krčmár musí mlčať, grobianstvo do vrecka vstrčiť a sa premáhať.

Alebo jestli má kellnerky, snáď dcérušky, hostia si myslia, že ich môžu ako mačience stúskaf, čo ani ku kšeftu nepatrí. Ty by si takýchto rytierov vyoflinkoval, keby sa to u teba stalo. Krčmár chudák ale to ztrpí za ten hostov groš, lebo ho do žtajeramtu potrebuje.

A čo len i od teba vytrpí ten chudák krámár! Doma ti decko vreští a žena tvoja nemá času ho pokolísať, lebo chlieb rečie, čaty perie a tebe ho káže. Ty to ale nechceš a žena ti začne šomrať za ušama. Zutekáš z domu rovno ku krčmárovi, aby si mal pokoj. Pred krčmárom lamentuješ, na koľko ňa trápi detský vresk, šomranie ženy, skrže čoho pokoja nemáš. Krčmár toto všetko musí poslúchať, bárs ho to nezaujíma a má s tebou veľkú trepezlivosť. Ty by si doma veru iných nepočúval, keď by sa tak tebe žalovali! A ty mu ešte potom z tvojej fajky smradľavý tabák pod nos dýmiš, čo on musí hľaf, a tak trápiš jeho nos, oči, hrdlo s dymom tabákovým.

Mnohoráz piješ vo spust' sveta. Rozkážeš doniesť aj pre druhých, ale nezaplatíš, lež povieš, že za tolko ešte stojíš. A on ňa ochotne obslúži. A keď ti dobrá vôľa z hlavy vyfúkala a chceš si podlžnosti o rok vyplatíť, škriepiš a dozúvaš sa s krčmárom, že si tolko ani nepil, aj mu nadáš, na cti utrhneš a pravda má byť na tvojej a nie na krčmárovej stránke. A krčmár ti to musí potrpeť, čo mu tam natrepeš, ako ošipanému do válovca. Keď ti nosí, sa ti ľubi, máš s ním pokoj; keby ti nechcel dať, vadil by si sa s ním, že si nie trhan a žobrák, tolko že máš ešte. Keď ale pýta, bo aj od neho pýtajú, ty mu potom nadávaš! Je to slušné a spravodlivé? Ako by ti vypadla svatba syna a dcéry, keby krčmár povedal: «Ja vám nedám nič, pite vodu!» Pravda, snáď by si radšej bez kňaza, ako bez krčmára odbavil svatbu? Teda si na neho odkázaný! Ani len družbov by si nedostal, keď by si im vodu predložil. V Kanaane galilejskej na svatbe sám Spasiteľ poľutoval mladoženíchov, keď im hostia vypili celú zásobu vína a ešte pýtali. (Krčmár snáď nechcel dať, keď nemali ako zaplatiť.) Spasiteľ sa smiloval a premenil

dvanásť veľkých džbánov vody na dobré staré víno ako olej, aby hostia boli veselí.

Je síce pravda, že niektorý krčmár tiež napodobňuje Spasiteľa, ale naopak: on zase víno premení na vodu. Nuž ale vždy lepšie niečo, ako nič. Lebo veru len k potoku nepovedieš svojich hostov, starejšieho, širokú, družbov, aby si tam vodu zapili. Bez krčmára pri smrti tvojej ženy ani zvonár by poriadne nevyzváňal. Povieť ti jednu udalosť.

Stalo sa v jednej dedine, že istému, dobre majúcemu sa, ale ešte viac skúpemu gazdovi žena zomrela. Gazda odkázal kostolníkovi, by len dobre dlho zvonil, že však mu dá to a to. Gazda ale veru nedal zvonárovi nič vypíť, by mu lešie šlo to zvonenie, i preto len na jednom zvone báchal a síce na jeden bok, tak, ako keď horí. Ľudia naplašení povybiehali a kričia zvonárom: kde horí? Tí z veže odpovedali, že v pekle tej nebohej gazdinej a že nemajú čím hasiť. (Rozumeli svoj smäd.) Gazda sa hanbil, chytrý poslal na vežu hodný džbán vína, s ktorých zvonári nie len svoje hrdlá, ale aj zvony namastili a zahasil v pekle oheň. Potom jej už pekne vyzváňali.

Kapitola III.

Zo stránky Pána Boha býva krčmár najviac ubiedený, teda poľutovaniahodný medzi ostatnými obchodníkmi!

Ale prosím ňa! čo by si na to povedal, keď by si si vypýtal čerstvého piva, aké každý poriadny človek pije a keď tolko platíš za to pivo, ako bársktorý pán — a za tvojim chrptom by tebe poslieval krčmár všetky pozostatky z pohárov, čo od zabrízdganých fúzov všeliakých špinavých ľudí pozostávalo?! A k tomu by krčmár ešte aj to dolial, čo od točky celý deň do misy nakvapkalo, a aby to malo aj peny pekné, s klistírovým strekáčom by to pivo dobre nadúchal a tebe ho za čisté podal? Ty by si ho aj s chuťou vypil a keby až neskorej sa dozvedel o takej špatnej manipulácii toho krčmára, čo by si povedal? Hneval by si sa a klistírové pozostatky by si tam upíjať viac nešiel.

O tom sa ty ale vždy nedozvieš, lebo to ani iný, ani ty nevidíš. Ale je tu všadeprítomný a vševedúci Boh, ktorý sa díva na také manipulácie, snáď nad tým aj hlavou krúti a krčmárovi hneď do svedomia skrikne a odvoláva sa na siedmy paragraf: «Nepokradneš», nezfalšuješ, neoklameš! Vidím ňa! Naznačím si to k súdu!

To je veru žiaden špás, Boha mať za svedka a porád aj za sudeu. Vidíš, a svedomitý krčmár to nespraví, lebo tvoj šesták má práve tak 10 kr. hodnoty a nič menej, ako aj šesták pána služného. Alebo keď by si vypil osem pohárov piva a krčmár by mal zle zastruhanú olovku, alebo by bol škulavý na svedomí a napísal by, že si vypil desať aj pol pohára! Tu je zase Boh, ktorý vie lepšie rátať ako krčmár a ten mu za teba iste povie dľa toho siedmeho paragrafu, že osem a desať a pol neni jedno. A to, čo je vyše pripísané, v hodinu smrti padne na vážky sv. Michala.

Alebo keď by si už bol opitý a nerozoznal by si už

pivo od koňského moču, víno od kapustnice a by tebe v takom stave, v ktorom si už ztratil chuť jazyka, ozaj podal kapustnicu ts vínom zatrepanú a ty by si za takéto víno toľko zaplatil, ako za badačoňské, tokajské? Pravda by si sa hneval, keď by si to na druhý deň počul? A Pán Boh sa na to ešte viac hnevá a sebe aj naznačí do veľkej knihy ten rozdiel ceny medzi kapustnicou a vínom a prisne bude požadovať z toho počty. A ak zle vypadnú, kapustnicu do neba nepríjmu, ani toho, ktorý by ju tebe predal.

Ty si ale presvedčený, že poriadny a svedomitý krémár to nespraví — a aj ja som tak presvedčený — ináčej by on sebe zle narobil a to by nebol múdry.

Krémári majú zvonku vyvesené tabuľky, na ktorých stojí, že sa tu nesmie krímiť, teda špiniť, pod pokutou dvoch zlatých. Dnuká ale má zase vyvesený sv. kríž, ak je kresťanom, a na tom kríži visí podoba Spasiteľa. Spasiteľov kríž tiež volá: tu vnútri sa nesmie hrešiť, vadiť, ohovárať, špatné reči kydať, cigániť, utíhať, nadarmo sa prisahať, meno Božie zneučiť, svätým nadávať atď.

Ten kríž alebo obraz svätého on ku výstrahe tam zavesil, by si šetril dom jeho a považoval miestnosť za príbytok kresťanský. A keď ty vzdor tejto výstrahe započneš v izbe krémárovej ako divý pohan zlorečiť Spasiteľovi a jeho svätému krížu, pred ktorým ešte aj diabli sa trasú, akéže požehnanie môže potom očakávať taký dom, v ktorom toho obrázaš, od ktorého všetko požehnanie vychodí: zdravie a iné telesné a duševné milosti? Ako-že ti môže ten nápoj k úžitku slúžiť, keď ho takými jedovatými ústami prijímaš?

Vydíš, to ty nerob v jeho dome a vôbec nikde. Nemysli si, že sú krémy pľuvátka, alebo hnojné jamy, do ktorých sa má špina z celej dediny vylievať. Oh, nie! Aj ten dom má byť čestný a svätý, ako aj iné domy kresťanské.

Preto sa veru ani nečuduj, že všetci obchodníci majú v nebi svätého patróna a chudáci krémári takého nemôžu dostať. Pravda síce, že krémy bývaly obyčajne len v rukách židovských a títo sebe veru patróna v nebi nehľadali. Teraz už aj kresťania zaostávajú. Dosiaľ sa ešte žiadon svätý nehlásil krémárovi za patróna, bo pravdepodobne nedôverujú kresťanským krémárom. Musia to teda najprv preskúmať! Túto nedôveru zapríčiňujú hostia so svojim nekresťanským sa držaním a špatnou svojou papuľou. Až keď hostia sa budú pekne držať, vtedy sa nakloní nejaký ten patrón v nebi a príjme pod ochranu aj krémára a jeho obchod — rozumie sa — jestli sám krémár nebude medzi hosťami ten najhorší so svojou hubou.

Ponevác ale krémári majú licenciú, t. j. dovoľenie len na vymerávanie nápojov a nie na iné zlé veci a hriechy, preto aj Pán Boh najviac chytí krémára za šticu v hodinu smrti pri revidovaní tej licenciie. Strašlivá vec je ale do rúk živého Boha upadnúť! Ja ale prajem všetkým krémárom a hosťom, by natrafili na milosrdného sudcu a prosím o jeden malý tringeld — nie dva krajciare, ale aspoň aj za mňa sa pomodliť dva «Zdravas

Maria», čo príjmem s povďačnosťou. Nadávanie ale vôbec nepríjmem, to vám nechám na stole pre vašu hanbu.

Z «Vybraných Spisov» Zaoska.

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú pred platok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môže urobiť takým neprávosťami ako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú. *Vydavateľstvo novín.*

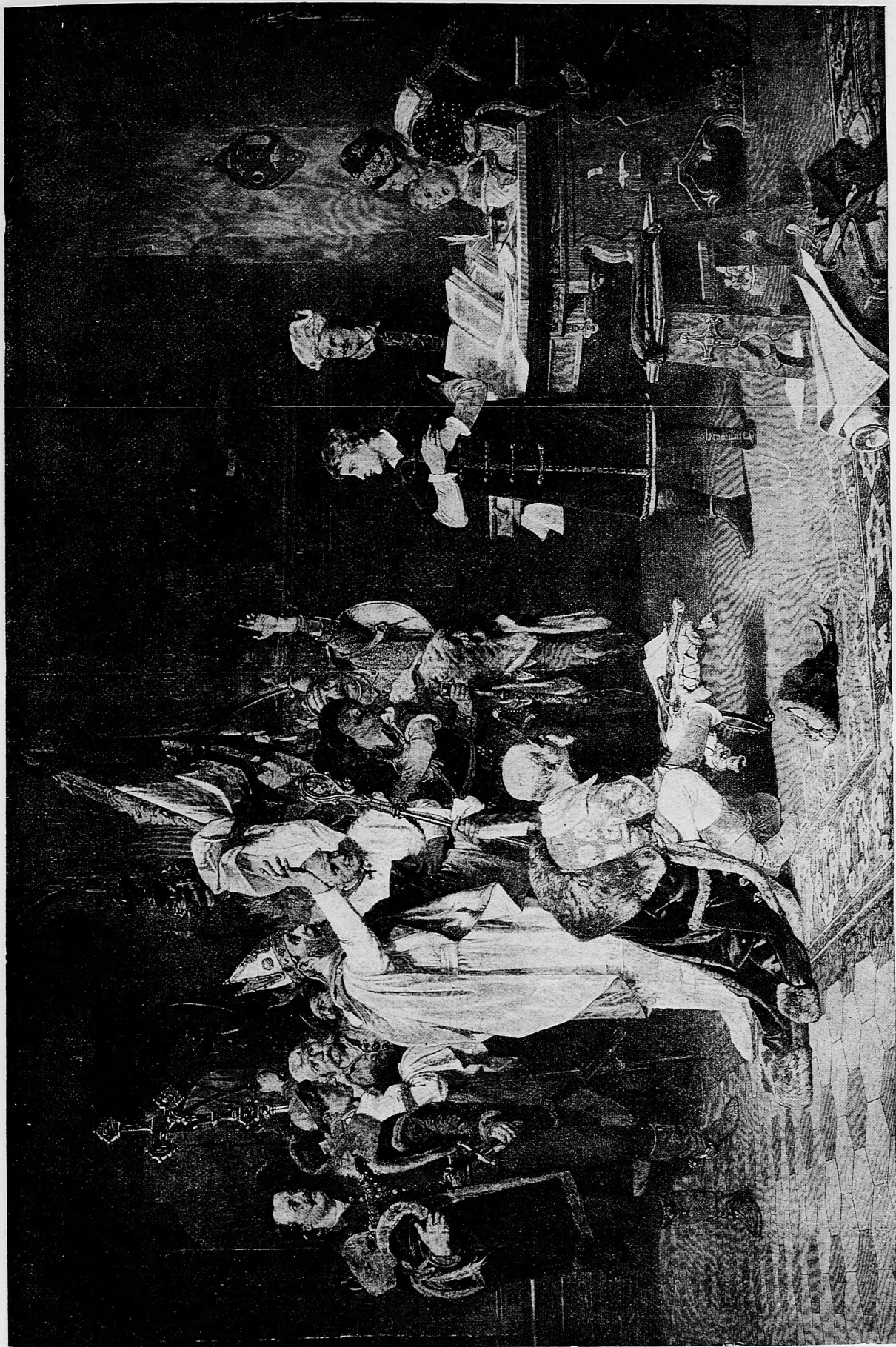
Svatba v kráľovskej rodine. Arcikňažna Mária Christina, ktorá sa v minulej jeseni zasnúbila s kniežaťom Emanuelom Salm-Salm bude mať svatbu začiatkom mája.

Kráľovná vnučka v Jeruzaleme. Kráľová vnučka kňažna Alžbeta a jej manžel knieža Otto Windischgrätz zdržovali sa cez Veľký týždeň a cez Veľkonočné sviatky v Jeruzaleme. Kniežaci manželský pár po svojej svatbe vybral sa na južné kraje a z Egyptu navštívil i svätú zem. Na zpiatočnej ceste, ktorá do konca tohoto mesiaca bude trvať, navštívia i Rím.

Smrť tohtoročného apoštola. Medzi týma 12 starci, ktorým biskup Kohl umýval nohy na zelený štvrtok, bol povolaný za «apoštola» 82 ročný starc Kiliján Weigel, ktorého toto vyznačenie náramne počtilo a keď si obliekol tie nové háby, ktoré k tejto slávnosti aj on dostal, natolko sa rozčulil, že ho porazilo ešte pred umývaním nôh a tak miesto neho povolali iného starca za apoštola. Weigel zomrel po troch dňoch a v útorok ho pochovali; k jeho pohrabu došli všetci 12-ti «apoštolovia».

Pochvala uhorských plukov. Z Viedne píšu, že dva uhorské regimenty a síce 23. a 26. peší pluk, do ktorých assentirujú zo zomborského a ostrihomského okresu, dostaly pochvalu od viedeňského hlavného komandanta vojenského. Menované regimenty od viac rokov ležia vo Viedni a konajú službu ku všeobecnému uspokojeniu.

Korunovanie anglického kráľa a okná. Majitelia tých domov v Londýne, podľa ktorých pôjde korunovačný pochod, následkom korunovania kráľa Eduarda dobrý peniaz zarobia s oblokami. Už teraz tolké objednávky dochodia, že za jedno okno dávajú viac, ako za viacročný byt. Hovoria, že to ani za vela nepovažujú, kto za jedno okno bude cez korunovanie platiť desať tisíc korún.

Vol'ba král'a Mateja Hunyadiho.

Tohoročné veľké manévry nebudú na moravskej hranici, ale vo východnej polovici Uhorska. Budapešťiansky IV., temešvársky VII. a veľkosibínsky XII. sbor stiahnu medzi Šegešvárom, Gyulafehérvárom a Veľkým Sibínom. Proti tejto armáde operovať bude «nepriateľ» pozostávajúci z Košického VI., przemyselského X. a Ivovského XI. vojanského sboru. Táto armáda sídli sa medzi Szatmárom a Máramaroszigetom. Dľa chýrov jeho veličenstvo kráľ od 27. augusta do 3. septembra bude na hlavnom stáne, ktorý zaiste bude vo Fogaraši, čo však ešte není rozhodnuté. Náčelník generálneho štábu barón Beck už predostrel kráľovi plány manévrov a kráľ ich prijal.

Kresťanský potravný spolok zakladajú v spišskom Kacvine, na ktorý už aj sbierajú akcie. Teraz len potrebné, aby sa so spojenými sylami začalo smelo ďalej pracovať, a tak ubezpečený môžete byť že sa vydari! Chvála Bohu, že sa už raz aj Magura pomaly začína dvíhať!

Oheň vypuknúť dňa 17. marca v Spišskej Levoči. Zhorely tri stodoly.

Odmeny za vysadzovanie hôr. Minister orby so stálou pozornosťou sprevádza vysadzovanie stromami holých a podmyvaniu vody vystavených miest a majiteľom, ktorí sa usilujú na takýchto pôdach hory vysadzovať, zo štátnej kasy poskytuje peňažné podpory. Za vysadzovanie hôr behom roku 1901. minister orby teraz vyplatil peňažné podpory v trenčianskej stolici sedemnástim majiteľom, ktorí behom minulého roku vysadili horou dovedna 82 kat. jutár, dostali dohromady 1319 korún odmeny. Asice: bývalí urbárnici obce Nedec 36 korún, býv. urbárnici v Tepličke 84 korún, b. urbárnici obce Hloža 36 korún, b. urbárnici obce Rudina 60 korún, Štefan Kučič, učiteľ na Turzovke 80 korún, Ignác Latka Molaný a Ján Slovjak Korbáč obyvatelia zo Staškova 64 korún, Martin Budoš zo Starej Bystrice 56 korún, Ondrej Rudinec, Ján Vlček a Ján Čelko z Budatinskej Lehoty 40 korún, Ondrej Čičman v Lieskovci 32 korún, Armin Pollák v Londne 35 korún, Michal Bugán v Dolnom Vadičove 32 korún, Ondrej Hložný Chalupár vo Svederniku 32 korún, Jozef Brežný Kosliar v Kysuckom Novom Meste 32 kor., Ignác Brežný v Kysuckom Novom Meste 16 korún, obec Beckov 144 korún, bývalí urbárnici vo Veľkej Slatine 360 korún a b. urbárnici obce Šípkov 180 korún. — Toto hmotné uznanie nech slúži za povzbudenie všetkým tým, ktorí majú darobné, holé a ináč nespotrebitelné pôdy, vyznamenaným ale za povzbudenie k ďalšiemu vysadzovaniu.

Nový vojanský vynález. Vo viedeňskom arzenáli robia teraz pokusy so zaujímavým vynálezom. Je to jeden prístroj, ktorý zamedzí trhanie pušky a vojak môže jedno za druhým kolkokrátkoľvek streliť, nepocíti v pleci žiadneho úderu. Vynálezci sú dvaja poslucháči budapešťianskej techniky: Štefan Benkó a Vilhelm Breitenbach. Vynález z ohľadu vojanského je veľmi dôležitý, pretože veľká chyba je, že terajšie repetírky veľmi trhajú plecóm vojakov a že puška váži sedem kilogramov. Láhšiej

pušky ale užívať nemožno, pretože čím je puška ľahšia, tým väčšmi sáče, preto ju vojak musí silne pritlačiť ku plecu, následkom čoho nemožno opäť s istotou mieriť. Pomocou nového prístroja toto všetko prestane a preto zbraň môže mať aj 2—3 kilogramy. Nový prístroj, následkom ktorého na puške netreba ničoho meniť a ktorý bude pripravený do kolby, účinkuje automatične. Prístroj bude aj v tom ohľade osožit, že pušky bude možno silnejšie nabíjať, následkom čoho výstrel ďalej poniesie. Čím ľahšia bude zbraň, tým viac nábitkov môže niesť so sebou vojak, čím sa zväčší aj bojaskopnosť jeho.

Nový kresťanský potravný spolok. V spišskej Malej Lomnici v tejto čisto nemeckej a z väčša evanjelickej obci pred sviatkami kresťanský gazdovsko-potravný a úverný spolok založili. Počet údov je 123. Už značené desaťkorunové akcie 10.000 korún obnášajú. Už aj zo záhradou opatrený dom kúpili pre spolok asice za 4800 korún. Členovia spolkovej správy sú: predseda Jakub Faix gazda, Pavel Haitz, Michal Tomaško, tí sú riadni členovia správy a náhradní sú: Ján Legnavský a Juro Faix; do dozorného výboru sú zase vyvolení: Alexander Fedor, Ján Klimek, Jakub Faix mladší, Michal Piger, Ján Zimmermann, Michal Zimmermann a Martin Róth. Veľké zásluhy má okolo založenia tohoto spolku Ján Mordavský mešťan podolinský. Nech milostivý Boh účinkovanie toho nového spolku hojne požehnáva, a nech dá, aby aj druhé nemecké obce z neho spolkového ducha čerpali a sa tiež tak krásne a svorne spojili k seba-brane proti krivonosím pijavicám ako to bedliví a obzretní malo-lomničania robili. *Fr. K.*

Už 24 roky čo trpela som na tak zvaní «reumatismus», tak že mi v tejto chorobe nevedel žiaden lekár byť na pomoci. Konečne ale obrátila som sa na pána Alberta Müller v Budapešti, V. Vadász u. 42/M., s tou prosbou, aby mi poslal jeden elektromagnetický križ, R. B. č. 86967, ktorý budem dľa úpravy potrebovať. Po upotrebovaní križa stala som sa v troch týždňoch zdravá, tak že mu musím vďaku vysloviť za jeho dobrý vynález, s tým dodatkom, aby aj druhý objednali si tieto aparáty, ktorí trpia roky a roky na takéto choroby. Značím sa s úctou *Lujza Koller*, v Starom-Budíne, Mezó u. 43.

Púť ku veľkému sv. Krížu.

3-ho mája b. roku sa bude konať púť z chrámu pp. Františkánov (IV. okres). Púť táto trvá dva dni, asice nasledovne:

V sobotu 3-ho mája pojde sa na železnici až po Dorog, a potom sa ide peški asi 3 hodiny ku veľkému sv. Krížu.

V nedeľu 4. mája po vykonaní pobožností pohneme sa nazpät do Dorogu. Sadnúc na vlak, dorazíme o 4 hod. 35 minútách do Budapešte.

Cena železnice v III. triede 2 koruny, z Budapešte po Dorog a nazpät.

Vysvetlenie cesty dá spevár v chráme pp. Františkánov, v nedeľu ráno medzi 7—8 hodinou.

V Bpešti, 1. apríla 1902. *A. Rösztler*, spevár.

DOPISY.

Z Hornieho Kamenca.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľavážený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovné riadky v «Krešťane» uverejniť.

V 12. čísle «Krešťana» som čítal reč veľk. pána Fraňka Majora, ktorú povedal na sneme.

Ctení ľudoví voličia okresu Žabokrekského! Môžete byť pyšní, že ste si zvolili takého vzdelaného a k nám verného muža za vyslanca. Daj Bože, by jeho slová svätými sa staly!

Pri tom však ľúto mi padne, a srdce ma zabolí, keď si pomyslím na voľbu nášho Zlato-Moraveckého okresu, ktorá sa odbavovala m. r. v oktobri.

Žiaľ Bohu že na hanbu a potupu odbavila sa naša voľba. Ale skladám dôveru v Bohu a v milých voličoch našich, že na budúce budeme môcť byť lepšieho vnuknutia. Vás ale, liberáli prosím, aby ste si predplatili «Krešťana» ale nie «Slov. Noviny» pretože je náš milý «Krešťan» aj tak lacnejší a k dobrému poučeniu pre každého súci, ktorý hlása nám pravdu a od ktorého neohlúpie tak, jako niektorí zpomedzi Vás od «Slov. Novín».

Dúfam, že asnaď potom vstúpíte jeden každý do svojho svedomia, tak že nebudete liberáli ale že stanete sa kresťanmi povedomými.

Toto Vás ja milý bratia srdečne napomínam, aby ste moju radu prijali, nevyhnutne každý jedon.

S úctou

P. Mik.

Zo Záhorčia.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte nasledovným mojím riadkom v našom obľúbenom «Krešťane» miestočka dopriať.

Liberáli s roka na rok väčšími porcami nás utláčajú, tak, že ten ubohý ľud nevládze už ani nohama zapleťaf od toho splácania.

Pri tomto ešte sa im nevidí všetkého dosť, tak nám vymýšľajú zas druhé dane, asíce: od psov, ktoré tiež obťažujú každého jedného úbohého roľníka a či remeselníka. Ba čo viac ani len tú lichvu nesmieme držať podľa svojej vôle, zakiaľ neni poštemplovaná lebo by nás pod prísnu pokutou trestali.

Tak hľa nás podporujú liberáli! ktorí nás ešte aj sprostými sedliakmi nazývajú.

Milí čitatelia! Darmo je, nám nepostačí tá jalová láska akú nám preukazujú liberáli, lebo tak by spadli sme s nôh našich, ačpráve už i teraz ich máme dobre podfaté. Ale chyťme sa pospolu a majme sa na pozore, pretože časom nastanú voľby zase, pri ktorých budú nás

chcet s lichotivými rečmi a rozličnými sľubmi omámiť, ba aj také veci budú sľubovať čo ani sami nevládu a predsa budú nám ich sľubovať. Tak, hore sa v jedno všetci, aby sme stáli pod zástavou pravého kresťanstva, pod ktorou už aj druhí stoja! Aby nepovedali ste si, že ktorí vám dá viacej vypiť, na toho budete hlasovať, lebo beda bude každému! Ale vezmite si «Krešťana» a prečítajte, z ktorého sa mnoho a mnoho poučíte o vašich biedach a triznení, ktorého ste si sami príčina. Vám ale to je tá chyba, že «Krešťan» povzbudzuje každého k dobrému, a preto poviete, že čo by on mal také noviny čítať, čo si na *seba pravdu* dočíta?

Keď ale ide za liberálov hlasovať, tak, vtedy si tiež nepomyslí, že ide na *krk* svoj hlasovať a že sebe a svojim spolupriateľom robí to zle pre tých a tak tiež aj pre seba.

Boh odvráť zlé od Vás, a pomáhaj k dobrému!

Juraj Sitár.

Chtelnica.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážený Pán Redaktor!

Jestli za dobré ráčite uznať, uverejnite mojich pár riadkov.

Dlhší čas tomu uplinúl, čo myslel som, že najde sa voľakto z nášehp mestečka *Chtelnice*, čo by sa bol zmienil o našej voľbe, ktorá sa previedla 9-ho januára b. r. s porážkou liberálov.

Teda chytám sa ja pera a chcem sdeliť dačo ct. čitateľom «Krešťana» o tých kortešačkách, ktoré sa používajú pri terajších voľbách.

Naša kortešačka bola tak tuhá, že presahovala všetky hranice so židmi a Majzlom, ktorý bol na čele všetkých židov. Pri voľbe bolo pritomné aj sl. Páľfické pánstvo, ktoré už vopred troma dňami pred voľbou dalo voličov shánať do kaštiela, v ktorom im pripravili baraný bál. Po bále, deň pred voľbou zas poznove začali shánať celý ľud, totižto voličov, ktorým vyhrážali sa s veľkou hrozbou aby len na pána Rudnanského hlasovali.

Keď takto už daktorého nalapali, dali ho hneď zavreť a nepustili ho do tých čias, až sedali na voz. Čo ale v kaštieli robili, nechcem ani spomenúť.

Konečne stalo sa v deň voľby, že istý Samuzík, Udžan a Bučko nedostavili sa ku hlasovaniu, ale utiekli, keď videli čo je s nimi. Tu hneď telegrafovali, aby sa čím skôr dostavili k hlasovaniu. Týmto ale prišlo na pamäť, že čo robia, všetko zle robia.

Keď bolo po voľbe, tak týchto ľudí za trest ich nedostavenia sa ku voľbe, všetkých pozbavili každodenného chleba.

Obraciam sa na všetkých ct. mešťanov s tou prosbou, aby ste čím skôr pristúpili do nášeho «Krešťanskopotravného spolku» a tak tiež aj do «úverkového», že by ste nemuseli k tým krivonosom utekať a od nich prijímať radu, ktorí vám dobre nechcú, ba čo viac sú smelší že môžu čo najvčšašie sadnúť vám na krky. Že by sme ale tomuto všetkému vyhnúť mohli, potrebujeme

jedine chuť a svornosť, čo budeme môcť najst' v našom budúcom «Čítacom kruhu», ktorý si teraz chceme založiť. S úctou

F. V.

Rybany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom Kresťane.

V minulom mesiaci našej obci v Rybanoch mala shromaždenie remeselnícka mládež s tým pojednávaním, že pekná vec by bola, keď by oni jako remeselníci mohli dať do chrámu Božieho jednu zástavu. Čo aj skutočne sa stalo. Zástavu dali objednať za 400 korún. Teraz ale musíme privolať k ct. obecnstvu Rybanskému, že by tak dobrí boli prispieť nám ku pomoci toho podniku a peknej pamiatky s dajakými milodarmi. — Teda kto by chcel dajaký milodar na zástavu túto obetovať, nech ráči to na pp. Gabriela Beniačka mladšieho odoslať, ktorý jako pokladník vezme to v známosť.

Nemôžem ale zapomenúť, že z našej obce Ryban pojde v mesiaci máji púť do **Maria-Celly**, do Štajerska. Kto by chcel sa súčasťniť na tejto púti, nech sa dostaví 4. mája o 3 hodine po obede do našej obce, skadiaľ sa pohneme s tamejšieho nádražia (stanice) na cesty.

Prípadne, by chcel dakto o smere nášho pútu sa dozvedeť, nech sa obráti listovne na p. Bertalana Omelka, sprievodcu toho pútu, ktorý vďačne dopyše aj program. S Bohom

F. P., starší.

Pudmerice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Slávna Redakcia!

Úctive prosím, ráďte nasledovné riadky uverejniť v našom obľúbenom «Kresťane».

Všetkým mojím milým voličom okresu častovského: v Pudmericiach, Štefanovej, Dubovej, Vištuku a Častej, predovšetkým ale dp. duchovným a milým bratom učiteľom v Pudmericiach, Štefanovej, Dubovej a Vištuku ktorí mňa za stoličného výborníka volili, vyslovujem tuto verejne moje srdečné poďakovanie za jejich dôveru a oddanosť, poľahke horlivú zaujatost' za mňa. Osvedčujem, že som hrdý na tú prítuľnosť voličov ku mne, ktorúto prítuľnosť už po dvakrát mi preukázali. Pri prvej voľbe prebili sme dvoch protivníkov 33 hlasmi, a pri druhej, kde sme už len jedného protivníka mali, prebili sme 110 hlasmi. Nuž čiže to není skvelé víťazstvo?

A preto sláva vám! Ludoví voličia pudmerickí, štefanovskí, vištuckí, jako tiež i tej hrstke šľachetných ludákov častovských za vašu hrdinskú vytrvanlivost'. Donútili nás dvakrát potýkať sa, bojovať, a v obidvoch borbách sme hrdinský zvíťazili. Ale vavrínový veniec víťazstva nášho nenáleží mne, lež zástave ludovej strany, ktorá v našom okrese vysoko vztýčená tak pevno stojí. Ludová strana zvíťazila, a to je nám sladkým zadostučením za to, že sme pri voľbe krajinského vyslanca k víťazstvu prísť nemohli.

Milí voličia, drahí rodáci moji! Vám sluší pochvala aj za to, že ste — zvoliac sebe za zástupcu učiteľa — stav učiteľsky, ktorý je za našich časov akosi nevšimáný, zapovrhnutý z verejných pohybov vytisknutý, zase pozdvihli a na miesto verejnej činnosti uviedli. Myslím, že keď môže v susednom Rakúsku ludový učiteľ krajinským vyslancom byť, tak uhorský učiteľ je tiež dost schopný a súci aspoň stoličné zástupiteľstvo čestne konať. Som teda, milí voličia ludový učiteľ. Vyyvolili ste si človeka svojho. Jako učiteľovi ludovému, budú mi všetky záležitosti môjho milovaného, ubiedeného ludu svätými a ích zastávanie svedomitou povinnosťou. Týmto sa vám chcem, drahí voličia moji, za vašu ku mne oddanosť odmeňovať. Pán Boh vás všetkých požehnaj! To vám z úprimnosti srdca praje

Imrich Toller, učiteľ a stol. výborník.

Ovsená slama ako krmivo dojnic.

Všeobecne je známo, že je ovsená slama dobrým krmivom pre dojnice, lebo zo všetkých obilných druhov obsahuje najväčšie množstvo bielkovín, je pri tom — ak bol ovos v pravom čase, t. j. v čase žltého zrenia zkosený — ľahko stravitelná a dobytok hovädzí rád ju žerie. Preto platí dobre sklúdená ovsená slama za krmivo veľacenné. Iní hospodári chvália viac slamu jačmennú a možno v tom smere uviesť nasledovné:

Jačmenná slama zkaží sa ľahko plesninou a mokrom a pri ďalšom uschovaní ztráca značné procentá svojej živnej hmoty. Pravda, že i ovsená slama — ak bol ovos riedky a v riadkoch siaty — ztráca na cene, ponevadž obsahuje potom veľkú dávku nestraviteľnej drevoviny; preto môže byť v jednotlivých prípadoch jačmenná a v iných ovsená slama lepšou a cennejšou.

Avšak vyjmúc prípad výš uvedený, je ovsená slama skutočne cenným krmivom pre mliečny dobytok, ač v podobe sečky má značnú cenu i pre ostatnie druhy hovädzieho dobytku.

Tvrdenie, že by väčšie množstvo skrmenej ovsenej slamy udeľovalo mlieku, smotane a nasledovne i maslu zlú a horkú príchut', není vždy správne. V Šlesvicko-Holštýnsku kde sa práve najväčšie množstvo ovsenej slamy dobytku hovädziemu skrími — a síce až 4 kg denne na 500 kg živej váhy — docielilo sa práve maslo výtečnej jakosti, maslo také, ktoré stojí vo vysokej cene a je veľmi hľadané. Pravda, že musí byť ovsená slama zdravá a každej plesni prostá a jestli je skutočne zdravou, možno jej každému hovädziemu dobytku skrímiť tolko, koľko je k úprave hodnej dennej dávky potrebné. Za to však slama vlhká a ztuchlá, udeľuje mlieku a mliečnym výrobkom skutočne horkú, odpornú príchut'.

Ovsenej slame sa ďalej nesprávne pripisuje, že čini maslo mäkkým a cestovitým. Podobné maslo obdrží sa však po skrmení väčšieho množstva akejkolvek obilnej slamy a nie tedy len slamy ovsenej a vade tej možno predísť, keď sa prikrmujú sebou ovsený šrot alebo pšeničné otruby.

Slama, ktorá obsahuje značné množstvo plese, rezu

a smetí, musí sa v podobe sečky najprv sparif a len potom môže sa bez obavy skrmiť.

Že je konečne slama pri mlátení cepami obdržaná cennejšia, ako slama získaná pri mlátení strojom, má svoju príčinu hlavne v tom, že slama cepami mlátená není tak rozmačkaná a obsahuje viac jemneších súčiastok — lístkov a pliev — ako slama získaná pri mlátení strojom. Je zistené, že dobytok slamu pri mlátení cepom získanú radšej žerie, ako slamu zo stroja. *Hosp. list.*

Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kiadóhivatala Bpest, VIII. József-körút 35.*

J. P. Oslany. Ráďte si prečítať v dnešnom čísle uverejnený článok: «Vážné je vedieť», tam najdete odpoveď na vašu otázku.

Andrej Bobok ml. Vel'ká-Lehota. Sme vám poďační za vašu bedlivosť o to právo volebné. Teda vás pozbavujú hlasov. Hľadajte pomoc dľa našej úpravy. To nemožno trpeť, aby sa s vami také raubírstva vyvádzali.

J. Š. N. M. Pozreli sme tú vec a bude vo vašej záležitosti zakročené. Váš pád uverejníme v novinách.

J. H. Bp. Veru by ste mali pohľadať takých študujúcich, čo by tu katol. Slovákom v spolku prednášali. Vďaka!

J. S. v K. J. Len majte trpezlivosť a strachy vaše vám pomínú.

K. vo Vr. Ste, pán brat, na veľkom omylu, ako by ste nevedeli posúdiť, čo vyžadujú dnes naše pomery politické a vy ste predsa rozumný človek. Musíte uznať, že váš okres a fr. okres, to je veľký rozdiel. Fr. voličia ťažko pojdú za vašim smerom.

J. Z. Bošáca. Lúto nám, ale my dopisy také, ktoré zdaly sa nám zbytočnými neopatrujeme ďalej: Snáď by ste mohol pozdejšie napísať dačo ale v krátkosti o tom, kedy už budete mať tam úverný, abo potravný spolok, buďto čítací kruh. Ako taká veľká obec môže ostávať pozadu v týchto veciach, nepochopujeme. Do 500 židov mať a nič nerobiť, to je predsa strašné. A koľko u vás zkusených, múdrych ľudí. Škoda!

V. F. Gajár. Vašu zprávu sme dobre neporozumeli, aj prišla neskoro, preto vystala.

A. Janaga v B. Vaša záležitosť u súdu nestojí zle. Ale buďte opatrní, dajte si pozor na všetky písma. Donátha odstránili úplne so žalobou.!

R. Tekula. Za doposlané nám riadky vďaka. Majte na pamäti to, čo sme vám boli už raz odkázali.

Záhorský. Článok váš dali sme uverejniť Dotyčne vašej žiadosti prosíme vás o trpezlivosť.

Mladý socialista. Nová-Pešť. My sami už od dávna kričime o to, že vytváraní z chrámov Slováci stávajú sa nám socialistami — ale ešte tomu tuším neveria, alebo o to nedbajú. Dávame vám túto radu: Toto isté čo písali ste nám po slovenský, dajte si napísať po maďarský

a pošlite to niektorým maďarským novinám n. pr. «Alkotmány»-u (József-körút 35.). Do «Népszavvy» ale neposielajte nič.

Pät' dní roku 1900 v Ríme

Napísal Heraklius Porubský. (Číslo VIII. Katolíckych Hlasov, vydáva Fr. Richard Osvald.)

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdú opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena 40 hal., s poštou 45 halierov, 50 výtiskov 18 korún, 100 výtiskov 35 korún.

Uprava.

Počúvame, že «Krajinský vzájomný Assekuračný Spolok» — «Országos Kölcsönös Biztosító Szövetkezet», ktorý do rúk *Zigmunda Szönyiho* (Spitzer) prešiel, cestou pravotnou rozličné náhradné poplatky vyžaduje od tých, ktorí u toho spolku poistení boli. Asíce žaluje ich, na koľko je nám známo, tu v Budapešti, čo je celkom prirodzene veľmi nepríležité a s veľkou trovou spojené pre tých, ktorí na vonkove bývajú. Jestli sa ale na pojednávanie k súdu nedostavia, vtedy ich posúdia, ako sa vraví, pre vzdorovitosť a pán Szönyi vyhrá process proti nim.

Abý sme teda našich ctených čitateľov osvobodili od útrat a od prípadnej škody, oslovujeme všetkých, ktorých Žigmund Szönyi (Spitzer) v mene «Országos Kölcsönös Biztosító Szövetkezet»-u zažaloval, nech pošlú s podpisom **mena svojho a dvoch svedkov** a tiež 50 krajciarovým kolkom opatrené pravotárske splnomocnenie na dolupísanú kanceláriu a my sa už potom postaráme pre nich o pravotára, ktorý **bezplatne** pôjde ich tu v Pešti pri pojednávaní zastávať a obrániť záujmy jejich. Rozumie sa, že aj žalobné listiny majú poslať so splnomocnením.

V Budapešti 25-ho februára 1904.

Kraj. ústredná kancelária

«Ludovej strany»

Budapest. VIII., József-körút 35. sz.

Poznámka. 1. Pravotárske splnomocnenie možno dostať v ktoromkoľvek *obchode papierovom, asíce natlačené.* 2. Jestli z jednej obci aj viacerí žiadali by si naše služby, vtedy *každá stránka o sebe musí vystaviť splnomocnenie a toto opatriť jedným 1 korunovým kolkom.* Jestli tedy v daktorej obci jesto 50 obžalovaných, treba

je vystaviť 50 splnomocnení pravotárskych, lebo pravota každého jedného má osobitné žalobné písma. 3. Nech nie až v poslednej chvíli posielajú patriční to splnomocnenie, ale pred pojednávaním aspoň 4—5 dňami; bo stalo sa už, že to splnomocnenie došlo sem pozde a stránku súd posúdil, keďže nedostavil sa ani sám, ani jeho zastupiteľ-pravotár, ktorý dostal síce splnomocnenie ale už pozde. 4. Aj pozvánku k pojednávaniu (idézés) tiež neomylné majú nám zaslať stránky, bo nič neosoží splnomocnenie pravotárske, keď pravotár nevie, že na kedy sú stránky povolane k pojednávaniu.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť túto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielať peniaze na vydavateľstvo «Kreštana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

«Listy Svätého Antona». Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník II. číslo 3. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šestnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. Predplatiť treba na túto adresu: **Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapešť, VIII., Szentkirályi u. 28/a.**

Dedinský hasič od Zaoska. Poučozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manžel. Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky dve.

Aj «Vybrané Spisy Humoristické Zaoska» dostať u Kolomana Rózsu (Budapešť, VIII., Szentkirályi-u.) asiace za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnosť, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 9·20—9·75 kor., peštianska 9·15 9·65 kor., z Báčky 9·15 kor., banátska 9·05—9·55.

Jačmeň: na krm 6·10—6·20 korún, do pälence — kor., na várku — kor.

Kukurica: 5·15—5·25 kor.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	15·80	15·50	15·20	14·80	14·40	14·—
	6	7	7½	8		
	13·50	12·50	11·50	6·60		

Otruby. po 100 kil.: drobné 8·80 korún, hrubé 10.— korún.

Strova: Fazuľa veľká biela a okruhlá po 7·15—7·75 brnavá 7·50—7·75, pestrá 5·25—5·50, drobná 8·70—8·95, cúdená 10·50——. **Hrach:** 09·00—11·20, lúpaný 20·——. **Sušovica** horšia 08·—, lepšia 15·00—16·—. **Mak:** 26·50—28·50, všetko po 50 klgr.

Semená: Červená datelina nová ——. Lucerna 43·—38·—, všetko 50 klgr.

Raž: 6·75—7·— kor.

Ovos: 7·25—7·60 kor.

Sviňská masť 50·00—50·50, Slanina $\frac{3}{100}$ 48·— $\frac{4}{100}$ 48·75—, učená dobrá slanina 48·50— po 50 klgr.

Remeň: podošvy k. 250—310; terey prima k. 270—280; anglické odpadky k. 240—265; telaciny k. 370—390; pitlingy —; koňaciny vrázkované k. —; tažené k. —.

Bliskavy remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. —, väčšie — metr. cent.

Oznam.

Processia do Vamberíc pôjde dňa 26. apríla z Jabloníc o pol 7-mej po železnici, na Velehrade sa sídeme s Laničkom. Ti, ktorí pôjdu od Trnavy ku Kútom, nech sa hlásia u Pavla Pinkava Modlenika v Jablonici (nitr. stol.). Vopred sa treba prihlásiť, lebo si musíme železničné vozy obstaraf. Vodca je Ján Hudec.

Ku meraniu pozemkov — commassatii — odporúčame p. Leopolda Borossy-ho, merníka v Prievidzi (stol. nitrianska.)

Ako som už viaceráz počul, usilujú sa moji «dobry priatelia» také chýry rozširovať, že už menšie meračky a práce nepodujímam pre rozličné príčiny, menovite však preto, že som «veľkými prácami» zaujatý. Tieto chýry jednoducho za hlúpe nepravdy vyhlasujem.

S úctou

Lipót Borošši v Prievidzi.

Pod'akujúci príspevok na jednej dopisnici (notárom uhodnovený).

Čtený Pane! Moje ošipané nežraly a byly velmi biedne. Náhodou obdržal som od jedného z mojih ľudí na próbu 1 balík sviňského krmného prášku; a je to na podiv! nestačím svoje ošipané dost krmít aj pribierajú obrovský na seba od niekoľko dní ku pochvale tohoto výborného prostriedku, ktorý sa môže a má každému čo najosozejšie odporúčať.

Požiadam Vás o doposlanie mi obratom pošty 5 balíkov sviňského krmného práchu.

31/10. 1900.

S úctou

Josef Englisch, železničiar, Belisce, Slavonia.

Prítomná Copia shoduje úplne s originálom na jednej s 4 filierovou a 2 halierovou markou opatrenej dopisnici pisanom.

Laibach, 3-ho (tretieho) októbra 1901 (jedentisícdeväťsto jeden.)

(Notárska pečat.)

Ivan Plantan, c. k. notár.

Každý majiteľ svin kúpuje u doktora Trnkóczy-ho sviňský krmný prách, je k do-taniu u každého obchortníka, keď by nie, tedy pošťou: **Lekárna Trnkóczy, v Laibachu, Krajna.** — Balík 50 halierov, 5 balíkov 2 koruny.

Pút' do Maria-Celly

(v Štýrskej).

Odehod 31. mája. * Návrat 4. júna.

Pút konat sa bude po železnici až po Türitz; z Türitzu ku sv. Anne, sv. Jozefovi až do Maria-Celly peší; z Maria-Celly po Kernhof podobne peší; z Kernhofu na Viedeň až do domu po železnici.

Prihlásiť sa možno do 20. mája u Cyrilla Lud. Čulák, kaplána, Komjáth (Nyitram.), bývalého maria-cellského spovedníka a u Martina Tarek Vágujhely (Nyitram.)

Cena cestovných lístkov ta a nazpät:

z Komjatíc	8 zl. 60 kr.
z Nových Zámkov (Érsekujvár)	8 « 60 «
z Nitri	9 « — «
z Nového M. nad V. (Vágujhely)	9 « — »
z Fraštáku (Lipótvár)	8 « 20 «
z Trnavi (Nagy-Szombat)	6 « 80 «
z Prešporoku (Pozsony)	7 « 20 «

Pri prihlásení sa ráčte celú summu na p. C. L. Čuláka do Komjatíc alebo na p. M. Tareka do Vágujhely-u (Nyitram.) zaslať.

Krajinský pozemno-požičkový ústav pre malých hospodárov

dáva malým hospodárom na intabuláciu pri dlhšom alebo kratšom splácaní požičky.

Od založenia jeho už

23.262

požičku potrebnú vzali do úžitku, ktorým spolu

73,407.300 korún

požičiek vyplatil.

Ohľadom spôsobu požičiek dá ústav vďačne vysvetlenie každému.

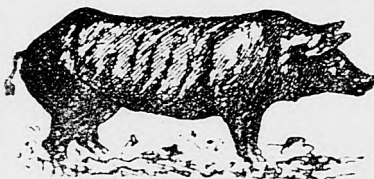
Na jednoduchý listový dopis každý obdrží úpravu a ústav na žiadosť stránky za veľmi malý obnos prevedie intabuláciu požičky, alebo aj ku zaokrúteniu predbežných výdavkov dá peniaze.

Kto sa ohľadom požičiek zaujíma, nech sa bezprostredne obráti na patričný ústav:

A kisbirtokosok országos földhitelintézete

Budapest, Bálvány-utca 19. sz.

Pozornosti našich hospodárov

čo najvrelšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznávaný liek

proti dúlu sviň,

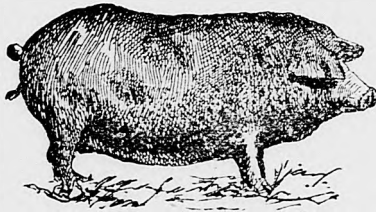
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou silou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomaha; o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruna 1.—

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balíka franco posielá

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch, križov a iných kostí znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke ktorý už premoženým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kostí, organizmus napadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej kor. 2.40
skl. s návodom je pôvodnej skl.

Oznam.

Processia do Vamberíc pôjde 23. apríla. Z Nádaša železnica až po prajské hranice sem a tam učiní 14 korún. Od Prajska sa pôjde peší. Na ceste sa stavíme vo Velehrade, Sv. Hostini a Sv. Kopecku v Holomúci. Ktorí chcú účasť mať na tom púte, nech sa 23. apríla do Nádašu ustanovia. Vodca je Ludvik Lavecska Felső-Diós.

Oznam.

Pán Ján Tomana vo Vittenci (nitrianska stolica) predáva dom pod numerom 264, sú v ňom dve izby, dve kuchyne a dve komory, jedna prešovňa, jedna veľká pivnica a k tomu veľký dvor, ďalej jedna veľká zahrada, sú v nej ovocné stromy, vo dvore je maštal; záhumnie a väčšie-menšie role. Kto by toto chcel kúpiť, nech sa obráti na hore udaného.

Kupujme žiacke Lósy.

Pod ochranou jeho Jasnosti arcikniežafa Augusta Jozefa a pána arcibiskupa Kološa Vassaryho jestvujúci ústav

Maria Kongregáció

pre chudobných žiakov — usporiada — veľkú hru lósov. Hra lósov 31. októbra 1901. pod 85.126 numerom skrze uhor. král. financ. ministérium dovolená bola.

T'ah 1. októbra 1902.

Cena jedného lósu jedna koruna.

Hlavná výhra v cene **10.000** korún. Spolu **1135** výhier.

Lósy sú k dostaniu v kancelárii žiackych lósov. Budapest, II., Alkotmány-utca 2., pri väčších objednávkach vyše 15 kusov rozosiela franko.

Ťah predmetovej lutrie,

v prospech darnovského kostola usporiadanej bezodkladne

prevedie sa dňa **15-ho apríla b. roku.**

Výhier je tisícdvestopät'!

(Strieborné veci, pekný domový oltár, náradie, zlaté hodinky, stroj na čistenie obilia, kuchynské náradie atď.)

Cena lósu 1 koruna, päť lósov i s poštou 5 kor. 35 fil., desať lósov i s poštou 8 kor.

Najprihodnejšie je peniaze poštovou poukážkou vopred poslať.

Predmety k výhram určené sa s vďakou prijímajú a v sozname výhier poisťujú.

Soznam výhier všetkým našim objednávateľom zašleme.

Kto si kúpi lós, alebo kto na výhru darom nejaký predmet zašle, ten je dobrodincom nášho kostola a účastným bude každoročne na jednej večnej omši.

S najväčšou úctou prosíme o laskavé podporovanie našej veci.

Objednávky takto račte adresevať:

A r. k. plébániahivatalnak Darnón, Mosonm.

Najväčšia dielňa sveta na kosy,

vyznačená už na mnohých výstavách, jako aj na výstave lanskej v Londýne so zlatým peniazom a čestným vysvedčením, je

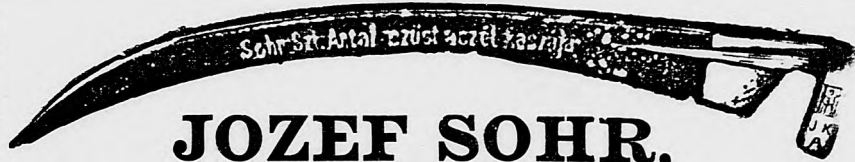
Sohrova Sväto-Antonská fabrika na strieborno-ocelové kosy.

Výstraha.

Fabrika 100 korún vyplati tomu, kto vie preukázať «Sohr Sväto-Antonskú» kosu z daktorej inej fabriky.

200 korún vyplati tomu, kto z medzi 100 «Sohr Sväto-Antonských» kôs vie preukázať päť zlých.

JOZEF SOHR,
V SOMOGY-SZILL-E.

Kto úplne spoľahlivú a dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od výšspomenutej chýrenej firmy obrázkový cenník nežiada, ktorý ona hockomu na žiadosť **darmo a vyplatene** zašle. Fabrika garantuje v každom ohľade svoje dôrobky, a nezodpovedajúce kosy budú s ochotou premenené. Pri objednávke 5 kusov poštové trovy platí fabrika, pri 10 kusoch okrem poštových trov, ešte aj jednu kosu zdarma pridá. — **Shromažďiteľom výhody!** — Viac tisíc podakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodi sa k pozreniu,

Ceny Sv.-Antonskej kosy sú:

60	65	70	75	80	85	90	95	100 cm. dlhé
90	—95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 zl.

Amergausky brúsiaci kameň pre kosu najlepši. 1 kus 50 hal., 10 kusov 4 koruny.

„Triumph“ Strieborná-ocelová náčinie ku nakutiu. Kladívko a penka 1 kor. 70 halerov.

Diamant ocelová britva s triročnou zárukou kus po 1 zl. 50 kr.

Každý nech si žiada cenník na dopisnici.